

Gustav Christian Handtwig von

Programma Qvo, Viri Dvm Viueret ... Domini Christophori Mart. Bvrchardi, Med. Doctoris ... Die XXIII. Febr. Terræ, Nostræ Omnivm Matri, Christiano Ex More Mandati, Memoriam, Illvstribvs Academiae Proceribvs ... Commendat

Rostochii: Typis Ioannis Iacobi Adleri, [1742?]

<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1789985269>

Druck Freier Zugang

Circa 80 Proboten Proboten-Programme, meist
Fotokopieen in Proboten Einzelexemplaren Familien bzw.
Größen Heile und dem nächsten Jahrgang.
Originaltitel vorhanden.

Litr. A - H.

Im Juni 1859 und dem Neufuß des Graf. Hofrat Piper
zu Güstrow erworben.

(Zurück und die Familien v. Klein, v. Kravitz u. a.)

82 Stücke

Mklb Gen

2/3I-40

1833

F. A. Aepinus, + 1758.

A. Ahrend, + 1730.

Anna Kohl, n. Ampel, + 1709.

Cath. Ampel, vid. Kleinpi, + 1725.

Magd. Brand, ux. O. P. Möleri, + 1733.

J. H. Balke, + 1778.

J. H. Becker, + 1774.

P. Becker, + 1753.

J. J. Bentzen, + 1725.

Cath. Marg. Besselin, vid. Jac. Burgmann, + 1731.

Just. Reg. Besselin et Ann. U. Hever, vid.

Ch. M. Hever, Roff, + 1742.

V. J. Besselin, + 1755.

Cath. Bloeksdorff, vid. Viet. Puffer,

+ 1715.

Cath. Burchard, n. Bourgund, + 1740.

Ch. M. Burchard, + 1742.

Jac. Burgmann, + 1724.

J. H. Burgmann, + 1746.

J. P. Burgmann, + 1775.

J. Carmon, + 1743.

J. H. Carstens, + 1731.

J. F. Celle, + 1729.

P. Ciese, + 1746.

Ann. Cath. Coeh, + 1726.

G. Crause, + 1723.

Ch. Crule, + 1748.

J. F. Crull, + 1757.

J. A. Curtius, + 1740.

J. Ch. Dancwarth, + 1755.

Anna Decker, conj. Meinauni, + 1739.

G. Deharding, + 1747.

Georg. Jul. Dittmar, ux. J. Carmon.

Ag. Doercks, conj. F. A. Aepini, + 1736.

Ch. Doercks, marim. Nettelblatt, + 1753.

Marg. Doercks, marim. Lief, + 1755.

J. A. Duve, + 1728.

Ann. Soph. Eggerdes, ux. G. Ch. Handwigen,

+ 1743.

Matth. Joh. Eggerdes, + 1718.

Matth. Hinr. Eggerdes, + 1722.

J. L. Engel, + 1758.

H. A. Engelen, + 1734.

H. Ch. Engelen, + 1742.

J. F. Eyllers, + 1749.

Chr. El. Fierster, vid. Ch. R. Holten, + 1734.

Cath. Chr. Fischer, vid. A. Willebrandt,

+ 1742.

Hel. de Klein, nat. Gerdjen, + 1730.

P. Gerling, + 1778.

H. Goltermann, + 1733.

Ann. El. Groth, vid. Krauel, + 1739.

Alb. Kleins, + 1733.

Matth. Ben. Hering, + 1750.

G. Herkepäus, + 1745.

Cath. Mar. Eyler, geb. Kitten, + 1756.

Ann. Soph. Holsten, conj. J. D. Spalding, + 1740.

El. Kopp, norm. Crull, + 1766.

Ann. Hedro. Korn, conj. V. J. Bepelin, + 1730.

El. J. Jörck, + 1728.

Joh. Joach. Jörck, + 1729.

P. Chr. Kämpfer, + 1755.

Joh. de Klein, + 1732.

Wend. Kleinschmidt, vid. J. J. Bepelin,
+ 1726.

Ann. Marg. Knefbeck, conj. H. Golden-
mann, + 1738.

A. L. Knefbeck, norm. Hoppen, + 1747.

D. H. Koepcken, + 1731.

G. W. Koepcken, + 1732.

F. E. Kohl, + 1738.

Anna Kortholt, vid. J. Lindemanni,
+ 1743.

A. J. v. Krackevitz, + 1732.

J. Krauel, + 1750.

PROGRAMMA

QVO,

VIRI

DVM VIUERET,

EXCELLENTISSIMI, EXPERIENTISSIMI,
AMPLISSIMIQUE, DOMINI,

DOMINI

CHRISTOPHORI

MART. BURCHARDI,

MED. DOCTORIS HVIVSQUE PROFESSO-
RIS SENATORII CELEBERRIMI, FACULTATIS SVAE
SENIORIS ADMODVM VENERANDI, VT ET
CIVITATIS HVIVS PHYSICI AC POLIATRI
FAMIGERATISSIMI,

DIE XXIII. FEBR. TERRÆ, NOSTRÆ OMNIVM MATRI,
CHRISTIANO EX MORE MANDATI,

MEMORIAM,

ILLVSTRI BVVS ACADEMIÆ
PROCERIBVS

AC

CIVIBVS O. O. HONORATISSIMIS,

SVO, SVÆQVE FACULTATIS NOMINE

OFFICIOSISSIME COMMENDAT

GVSTAV. CHRISTIAN. Sandtwig,

MED. DOCT. ET PROFESS. DVCAL. PVBL. ORD.
FACULTATIS MEDICÆ h. DECANVS,

R O S T O C H I I,

Typis IOANNIS IACOBI ADLERI, SERENISS. PRINC. & ACAD. Typographi.

†

†

†

ente certe perterrita, calamoque prorsus titubante, funebre hocce memet exarasse Programma, nemo non persentit: nec id mirum: alterum prohi dolor! cum fit, quod sub ipsis anni huius auspiciis, *Facultatis integrae*. ob *Membrum dignissimum*, morte admodum subitanea ac inopinata ereptum, exponere debeat querelas. Non ita enim pridem, implacabilis illa mortis crudelitas, *Amplissimum Theologorum tetigit Ordinem*, eique haud leue infixit vulnus, dum illum *Seniore suo, Theologo consumatissimo* orbatum reliquit.

Nunc & nos persequitur, communis ille vitae humanae hostis, tetrisque invidiae dentibus felicem *Facultatis* nostrae faciem non solum arrosit, sed illam eheu! infregit plane. Sustulit nimirum veneno suo inexpiabili, *Virum*, dum inter nos viueret, *Excellentiss. Experientiss. CHRISTOPHORUM MARTINUM BURCHARDUM*, *Med. Dr.* huiusque *Professor. Senatorium celeberrimum, Collegii Medici Seniore* *Gravissimum, Collegam nostrum perdilectum*, & ita *Academiae nostrae nobisque*, haud parum splendoris ac ornamenti detraxit. Mors quidem indiuisus est vitae comes! nec illi quondam *populi*, qui cunas infantum recens natorum lacrymis conspersere, feretra vero atque urnas demortuorum laetis adspexere oculis, reprobationis notam meruisse videntur. Ast, id tantummodo dolendum, & nunquam non satis deplorandum existimo, quod, *Viris* *scientiarum* qrofunditate conspicuis eruditioneque

10-

solida literatorum in orbe optime promeritis, haud longior ab omniscio illo naturarum *statore* reliquis hominibus, iisque & societati hominum in genere & literaturae imprimis non ita proficuis datus concessusque sit vitae terminus, sed, quod commune illud fatum omnes atque singulos aequali quadam, morti adiudicauerit tradideritque lege, quam, si mortalibus modo ardentissimis restringere liceret precibus, certe & nos *Senior* haud ita mature nobis fuisset ereptus, sed nosmet potius & hodie dulci eius frueremur commercio. Genio etenim, uti pie defunctus natus nequequam erat sinistro, sic semet omni tempore ac occasione, maximis, ad literaturam pertinentibus, cum laude immiscuit rebus, sibi que haud infimas *Illustrium Germaniae Doctorum* comparauit notas. Celebre sane nomen suum non solum heic, in vicinia, & in patria sua reddidit dulcissima, sed ipsius fama admodum diffitas etiam peruolauit oras. Veram semper ac solidam scientiarum bonarumque artium cognitionem, haud fucata pietate maritatum, tanquam omnium virtutum Reginam atque Principem, impense satis & ita sane coluit, ut hac in re vix parem, superiorem certe habuerit neminem; Hinc & eius asserta apud omnigenae indolis homines, magnam veritatis habuere vim, tanquam, viri veritatis amantissimi inque ea omnibus exhibenda promptissimi semper. Promptus certe quam qui promptissimus, tam quoad officia, quae Ipsum condecorarunt, publica, quam ad priuata, seu ea, quae ex reciproca amicitiae lege fluunt, fuit repertus: vnde illis non solum, qui insolitis saepenumero morborum exacerbationibus grauabantur, vel alio quodam premebantur malo, fidus adstitit, felicique eos adiuuit successu, sed & aliis, quocumque modo vexatis, se amicum exhibuit, miserisque oppressos semper, & quantum vnquam respectu familiae suae nobilissimae, nunc luctuosissimae, fieri potuit, leuauit, & laudes inde virtutibus suis condignas, quod ipsa ipsi, liberalitatis nimirum, nullo reclamante, innata sint praecordia, reportauit. Obtinuerat etiam de cetero a propensissima natura, tantas tamque egregias corporis dotes, quales quis, ad tutandam sanitatem, longaeuitatemque optabilem efficiendam, haud meliores desiderare, sibi que ab omnipotente naturae *moderatore* expetere unquam potuisset. Hinc & animum ad id, quod attamen breui post, tot inter lacrymas suspiriaque pia, praeter omnem euenit spem, inducere nequiuimus, quin nos potius certo habuimus persuasos, fore, ut per plures adhuc annos in *Academiae* florem, *Facultatis* nostrae splendorem, certumque morborum iniuria oppressorum superstes esset solamen. Nec nosmet fellisset rei tam desideratae euentus, summusque coelorum *Moderator*, Ipsum forte in statu tali, quoad mentem & corpus valde placabili conseruasset clementissime, ad Nestoriosque perduxisset annos, fortuna modo eius optatis, & ulterius obsecundare, nec dura crudelisque, ut infra patebit, esse coepisset.

Ne autem splendida illa huius *Viri* merita, ipsius nunc & obmutescant cum morte, Virtutumque partarum deflorescat candor, facta pariter ac fata, ex vitae curriculo, tanquam viua veracique Eius imagine latius erunt explicanda. Deueniendum nobis itaque omnium primo est, ad *Viri*, dum viueret *Amplissi*, *Originem*, exponendumque

de ea breuibus, quae in eiusmodi funerum indictionibus commemorari recenserique solent. Lucem enim aspexit Kilonii, Anno R. S. supra millesimum sexcentisimum, octogesimo, posthumus. Patrem sortitus est, *Virum* admodum reuerendum *Dn.* MATTH. BVRCHARDVM Pastorem ad D. Nicolai primarium, & Scholarcham Kiloniensem grauissimum. Matrem amplexus est, ANNAM CATHAR. MARCHIAM, Matronam omnibus sexus sui ornamentis decoratam.

Auum paternum habuit, *M.* ANTON. BVRCHARD. primum *Gymnasi* Stetiniensis Professore, posthac Ecclesiae Marianae Lubecensis Diaconum, ac tandem Pastorem Kilonensem vigilantissimum. Auiam habuit *VRSVL. MALZEN, ANDR. MALZEN,* Ciuis & mercatoris Kilonensis filiam lectissimam, per quem Proauia ipsi contigit, SOPHIA CARNARIA, *D. MATTH. CARNARI,* Archiatri Gottorpiensis soror unica. Proauus ipsius fuit ANTON. BVRCHARDVS, Ciuis Lubecensis primarius, & Proauia, MARGAR. SCHRÖDERIA, ex Hassis oriunda.

In linea autem materna Auum salutauit *Dn.* CASPAR. MARCHIUM, primum in Academia Grypswaldensi, Mathematicum, hinc Medicinae & Mathematicum in Academia Rostochiensis, postea autem & in Vniuersitate Kiloniensi, Medicinae Professore primarium, ac SERENISSIMI PRINCIPIS, tandemque POTENTISSIMI ELECTORIS BRANDEBURGICI, Archiatrum longe celeberrimum.

Auiam maternam nactus est CATHAR. SCHMIDIAM, IACOBI SCMIDII, Pharmacopoei Gryphiswaldensis filiam, hinc & proauiam veneratus est MARGARETHAM LOCKERWITZEN.

Proauum maternum sortitus est CASP. MARCHIUM, Pastorem ac Praepositum Penkumensem, in Pomerania, meritissimum. Proauiam autem ANNAM KRÜGERS, Unde iam liquet, beatum nostrum *Seniorem*, ex Stemmate satis splendido perfulgidoque ortum traxisse, ac merito fumosis, vt aiunt, gloriari potuisse imaginibus. Quo autem insignis cura atque sollicitudo optimorum insimul parentum, quam in instituendo filiolo lubentes susceperunt, appareat, sequentia adhuc enarranda erunt.

Posteaquam pie defunctus, felici, vt diximus partu, in lucem fuit editus, optimi hi parentes, sacro baptisate illum mox ablui *Deoque* reddi, curarunt, quem in finem susceptores sacro hocce ex fonte, elegerunt, *Dn.* CHRISTOPH. FRANCKIUM, S. S. Theol. D. & Profess. celeberrimum. *Dn.* MARCH. BÜTZER, Coenobii Pestorem meritissimum, vt & MAR. BETZOLTEN, foeminam omni virtutum nitore decoratam. Nec posthac quicquam omisere, quod ad formandum vnquam, beate defuncti a teneris animum, pertinere: hinc omnium primo domi, studiorum rudimentis *DEique* notitia vt imbueretur omnem impenderunt operam; /In Crescentibus autem annis, Scholas publicas & Kiloniensem in primis illum frequentare fecerunt, in qua MART. BVTZERI affinis sui dilectissimi, (cuius hospitio insimul fuit usus) speciali curae atque formationi traditus, vltiores studiorum suorum fecit progressus. Adolescente autem paullulum nostro BVRCHARDO, Annoque circiter duodecimo tacto, commiserunt Ipsum vltius educendum instituendumque pii parentes, MART. HENRICO BVRCHAR-

CHARDO, Praeposito Heilighafienſi famigeratiſſimo, & ob officia, quibus tunc temporis deſungebatur, ſcholastica, admodum praeclaro, cujus ex fida dextraque manuſductione, in humanioribus ac elegantioribus literis eo etiam proceſſit, vt omnium, aetate adhuc tenera, merito in ſe traxerit attentionem. Heic ita ad illud uſque tempus remanſit, quo, ex induſtria Praeceptoris ſui, bene admodum praeparatus, Kilonienſem adire Academiam, ibique, nomine ciuitati Academicae dato, vberrimos, virorum in arte ſua famigeratiſſimorum ex praecipis, hauire & potuit & voluit fructus. Imprimis autem Excellentiff. Ille, & ob merita in rem Medicam admodum inſignia, nemini non incognitus SCHELHAMERVS, peculiari illum complexus eſt amore, ac, abſolutis antea feliciter ſub eius moderamine omnibus medicae artis diſciplinis, ex Academia Kilonienſi ad Saxonicas & Belgicas viſitandas ſuum BVRRHARDVM tranſmiſit, hinc magni illum etiam Amſtelodami, notus ille ac erudito orbi admodum cognitus FRID. RUY-SCHIVS habuit, ita, vt ſemet illi, ſingulari plane humanitate atque candore, ſidiſſimum praebuerit ducem; Vbi cum theſaurum ſuum nouis auxiſſet acceſſionibus, Dania tandem atque Suecia aliisque regionibus non ſine fructu inſigni peragratis, ad patrios lares eſt reuerſus, & ſub Illuſtr. SCHELHAMERI, moderamine ita ſuum collocauit tempus, vt & patriae dulciſſimae, & erudito orbi haud parum ſpei inde affuſerit.

Breui etenim poſt reditum, Anno quidem R. S. ſupra milleſimum ſeptingentimum quarto, ſub Nobiliſſ. huius *Viri* vmbone in auguralem ſuam pro *Licentia* habuit diſputationem. Anno autem milleſimo ſeptingentimo octauo, editis iam in publicum quam plurimis, eruditionis ſuae ſolidiſſimae ſpeciminibus, dignus eſt habitus, cui in Academia patria Profeſſio, Med. Extraord. conferretur, quam mox anno ſequenti milleſimo ſeptingentimo decimo ſexto, cum *publico ac ordinario docendi munere*, quod Ipi ab *Ampliſſ. ac Prudentiſſ.* huius *Vrbis Senatu*, *Compatrono Academiae* munificentiſſimo oblatum fuit, commutandi occaſionem & habuit & arripuit. Titulo autem tunc temporis *Doctorali* noſter pie deſunctus adhuc deſtitutus, die XII. Iulii d. a. Academiam Kilonienſem repetiit, indeque, obtentis ibi ſummis in arte medica honoribus, ſe abſque mora recepit, & in Alma noſtra celeberrima, per acta receptione ſolita, *Doctor noſter* factus eſt.

Gratulati ei ſunt nouos honores, GVSTAV. CHRISTOPH. HOFFMANNVS, S. S. Theol. Dr. Conſil. Eccleſ. & ſupremi Conſiſtorii; itemque Concionat. Aul. S. S. Theol. Profeſſ. ord. vt & CHRISTIANVS STEPHANVS SCHEFFEL, Med. Dr. & in Academia Gryphiswaldenſi Prof. ord. Reg. & ita per aliquod tempus in celebri hac warniaca, publici doctoris munere eſt deſunctus.

Facta autem, praematura conjugis dulciſſimae morte pertriſti, in domeſticis mutatione, ſemet officiis, quibus haecenus cum laude praefuerat, ſponte abdicans, Holfatiam ruruſ contulit, ibique, ad Eiderſtadientem Phyſicatum admotus, domicilia fixit, & nuptias, ita efflagitante re domeſtica, celebrauit ſecundas.

Breui attamen poſt, & delinito aliquatenus dolore, redux iterum factus, & muneribus denuo alacriter ſuſceptis, ſe intra moenia

B

Ro-

Rostochiensia concludi passus est, vitamque omnibus, & inimicis ipsis, probatam atque laudabilem ad vltimum usque halitum vixit. Ad umbrato idcirco breuibus, vitae eius curriculo, omnibus etiam quo constet, quam indefessus noster senex in subeundis laboribus academicis quamque felix in illis fuerit superandis, iam eos quatenus nobis innotuere, consignabimus.

CATALOGVS SCRIPTORVM.

CLASSIS I.

Disputationes continet minus solennes, quae abs nostro pie defuncto, *sub illustr.* GVNTH. CHRISTOPH. SCHELHAMERI Praesidio Kilonii sunt ventilatae.

- Anno. 1700. die 30. Iul. *Theses selectiores de Medicina in genere.* 1½ pl.
- - 1701. d. 30. April. de *Motu animalium vero.* 1½ pl.
- - 1702. Mens. April. *Theses selectiores de Cordis & Puimonum officio ac Vju.* 2. pl.
- - 1703. Mens. Ianuar. de *Resolutione corporum per ignem.* 3. pl.

CLASSIS II.

Disputationes minus solennes, *Praefide ipso nostro B. & Kilonii & Rostochii habitas,* consignat.

- Anno. 1709. Mens. decembr. de *secretione humorum & bilis inprimis,* Kilonii, 5½ pl.
- - 1710. Mens. decembr. de *Natura & usu bilis,* Kilonii, 3½ pl. Resp. IOH. OTTON. KOES.
- - 1713. Mens. Ianuar. de *Principio mouente in animatis, & in specie de anima plantarum,* Rostochii, 2½ pl. Resp. IOHANN. SAMVEL. GRAPIO.
- Eodem. d. 20. Nouembr. de *Principio mouente in animatis, & in specie de Anima brutorum,* Rostoch. 4. pl. Resp. HENRIC. IOH. PETR. WEIDNER.
- - 1722. d. 20. Iun. de *Natura, & in specie humana,* Rostoch. 4. pl. Resp. CAROL. ZACHAR. IVLIO.
- - 1724. d. 19. Febr. de *Principio mouente in animatis, & in specie, de anima brutorum,* 4½ pl. Resp. LVDOLPH. DAVID. WEHNERO.

CLASSIS III.

Disputationes sinit inaugurales, *sub Eius Praesidio Rostochii ventilatas,* addita sua ipsius Kilonii habita.

- Anno. 1704. d. 2. Maii. de *Morbis magicis,* quam Ipsemet Kilonii, summos in arte medica honores capeffendi gratia, *sub illustr.* SCHELHAMERI Praesid. erudito orbi proposuit, 5½ pl.
- - 1726. d. 3. Septembr. de *Partu difficili.* Resp. PETRO PLATINO, Schmolando Sueco.
- Eod. de *Demonstrandiratione in arte medica, cum Programmate praemisso, de Experientia rationali,* Resp. PETR. CHRISTIANO BVRG-

BVRGMANNO, coelitibus iam adscripto, & huius loci Praetico, ante hac famigeratissimo, 6 $\frac{1}{2}$. pl.

- Eod. de Medendi ratione, per praesidia diaetetica, cum Programmate, de Scorbuto septentrionali, Resp. IACOB VALENT. MOELLERO, 6 $\frac{1}{2}$. pl.
- 1727. d. 19. Maii, de Febribus Mesentericis acutis, cum Programmate, de Haemorrhagiis, mesenterii culpa ingrauescentibus, Resp. IOH. GODOFREDO SONNENKALB, 6. pl.
- Eod. de Tumoribus Cirrhosis, cum Programmate, de Chirurgiae noticia, Medico necessaria, Resp. IOH. SAMVEL. GRAPIO, 5. pl.
- 1735 d. 19. Nouembr. de Hydrope Ascite, Resp. CAROL. THEOD. THESSENDORFFIO, 4. pl.
- 1735. d. 2. Iun. de Scorbuto, Maris baltici accolis non endemio, Resp. CHRIST. EHRENFRID ESCHENBACHIO, 6. pl.
- 1736. d. 12. Iul. de Affectibus Paralyticis, Resp. CHRIST. WOLDOMARO LOHMANNO, 10 $\frac{1}{2}$. pl.
- 1738. d. 7. Ianuar. de Affectibus quibusdam spasmodicis, frequentius occurrentibus, quam egomet ipse, splendido. Eius sub praesidio vt vltimus, cui Tiaram imposuit doctorem, examini eruditorum subieci.

CLASSIS IV.

Programmata continet, abs nostro, BVRCHARDO, tanquam Academiae Rectore Magnifico, conscripta.

Inuitatoria:

Anno. 1720. In Natalem Diem Serenissimi Principis ac Domini Dn. CAROLI LEOPOLDI, d. 26 Nouembr.

- Eod. Quo Natalitium Festum Augustae ac Serenissimae Principis ac Dominae Dm. CATHARINAE IWANOWNAE indixit die 9. Nouembr.
- 1726. Einladungs-Schrift, zur öffentlichen Feyer, des Hohen Geburths-Festes, der Durchlauchtigsten Fürstin und Frauen, Fr. CATHARINEN IWANOWNEN, Hoheiten, höchstseel. Angedenkens, d. 26. Nov. 2. Bogen.

Festiualia.

Anno. 1732. d. 25. Decembr. ad Festum Saluatoris nostri genethliacum.

- 1733. die 15. Febr. ad Passionale tempus.
- 1736. die 25. Decembr. ad Festum natale Saluatoris nostri.
- 1738. d. 25. Decembr. In Memoriam diei natalis IESU CHRISTI.
- 1739. d. 8. Febr. ad Tempus Passionale.
- Eod. die 29. Martii, in Festum Resurrectionis.

Funebria!

Anno. 1727. d. 12. Febr. DN. IOHANN. ZEIDLERI, S. S. Theol. Dr. & ad D. Petri aedem Pastoris longe meritissimi, 3. pl.

- Eod. d. 18. Decembr. MARGARETHAE AGNESAE de WEIDENKOPF, Matronae praenobilissimae admodumque venerandae, 2. pl.

- 1732. d. 24. Octobr. DN. GEORGII WILHELMI KOEPCKE-
NII, I. U. Dr. fulgidiff. 3. pl.
- Eod. d. 29. Octobr. DN. IOHANN. IOACHIMI WEIDNERI, S.
S. Theol. Dr. & Profess. Celeberrimi, 3½. pl.
- 1733. d. 16. Ian. DN. HANS GOLTERMANNI, Senatoris hu-
ius vrbs grauiissimi. 3. pl.
- Eod. d. 29. Ianuar. MAGDALENÆ ARNDIÆ, Matronae prae-
stantissimae, 2½. pl.
- 1738. d. 21. August. DN. HENRICI GVSTAVI SCHEFFELII,
Sereniff. Ducis Regnantis Camerae & Cancellariae quondam
Consiliarii meritissimi. 3½. pl.
- Eod. d. 27. Nouembr. MARIÆ PAULSENÆ, DN. HENRIC.
ASKANII ENGELKENII, S. S. Theol. Doct. & Profess. nec
non districtus Parchimensis quondam Superintendentis reli-
ctae viduae, 6½. pl.
- 1739. d. 10. Febr. DN. WALTHERI STEIN, Senatoris Rostoch-
iensis grauiissimi, 4 pl.

Supersunt quidem adhuc quaedam scriptorum & editorum & in-
editorum, documenta, vt illud exemplo esse potest, quod beate de-
functus Anno 1712. Kilonii sub titulo: (*Send-Schreiben, wegen des
ohnweit Neu-Münster entsprungenen Gesund-Brunnens, auf Verlan-
gen eines guten Freundes, mit geschwinder Feder entworffen.*) & *Ora-
tiones* in Actibus solemnibus habitae, id aperte satis commonstrant;
bigam attamen harum, quam nimirum *de statu & incrementis studii
anatomici*, vt & *de Medicinae incrementis ac decrementis* tunc temporis
habuit, quam publicum docendi munus & Kilonii & heic Rostochii
solemni ritu auspicaretur, indicasse, & ea modo in publicum solidif-
simae eruditionis testimonium retulisse sufficiat, quae nobis ad ma-
nus fuere.

Absolutis propterea potioribus momentis, ad Stirpem pie de-
functi admodum praeclaram, publicaue eius negotia, facientibus,
nunc & ad ea, quae ex domesticis & rem potissimum familias spe-
ctantibus, enarranda perpendendaue restant, progrediamur, necesse
est. Supra iam retulimus, *Excellentiss. SCHELHAMERVM*, nostrum
BVRCHARDVM, peculiari quodam amplexum fuisse amore, illum-
que vicissim amorem atque operam *Praeceptoris* sui, in se collatam,
in animo obliterari haud vnquam permisisse: hinc breui contigit,
vt *beatus noster Senior*, nactus Professionem Medicam, consilioque in ani-
mo, de iungenda sibi socia, suscepto, semet & filiali vinculo. Prae-
ceptoris suo ad cineres colendo, arctius adstringere deuinctiorem-
que reddere conatus sit. Amores itaque ambiebat *Virginis Nobilissi-
mae admodumque conspicuae*, *HENRICAE MARIAE SCHELHAME-
RIAE*, *Viri Illustris GÜNTH. CHRISTOPH. SCHELHAMERI*, Med. Dr.
in Acad. Kiloniensi Prof. Primar. Sereniff. Ducis Cimbr. Gottorpien-
sis Archiatri, Societatis N. C. LEOPOLD. Adiunct. & in Italia Re-
cuperatorum Socii, *FILIAE perdilectae*. Quae res DEO adistente, & No-
bilissimorum Parentum ex concessione eo felicissime processit, vt di-
cta *SCHELHAMERIA*, quae singulare sexus sui decus ac ornamen-
tum

tum erat, amore erga amatorem casto incensa; nostro tunc temporis Professori Kiloniens. Extraordinario, circa finem Anni 1715. laetam nupserit. Nec ipse *DEUS*, in quo omnium bonorum collocatum unice cognoscimus fontem, coniugium hocce, quod concordiae, fidei ac amoris quidem plenum, admodum autem breue fuit, infoecundum voluit, sed beato nostro, durante hocce matrimonio, duas suscipere, optimae indolis filias clementer concessit. Quarum, maior natu *IUSTINA MARGARETHA SOPHIA*, post patris dilectissimi fata superstes, virtutibus, quae virginem exornant fulgentissimis, adhuc viuunt: Minor vero natu *SOPHIA* paruula iam fati cessit. Tertia autem dum, coniux dilectissima, uterum gerebat, vice, partum, pro dolor! enixa haud fuit, sed ex *DEI* omnipotentis arbitrio, Haemorrhagia vteri correpta, multoties quidem repressa, nunquam autem debellata, admodum mature, una cum foetu naturae debitum persolvit.

Deiecto itaque beato nostro ad omnigena calamitatum genera, eas firmo tamen sustinuit animo, doloresque ita restrinxit, ut damnum, quod & ipsi, & omnibus irreparabile sane fuit visum, mente admodum quietam, refarciendum allaborauerit. Res etenim beate defuncti domesticae, quo & filiolae tenerrima aetas referenda, haud ferebant, ut in statu tali remaneret, sed, ut secunda potius meditaretur vora, seque amore foeminae, omni virtutum adparatu instructissimae, & cum qua iam olim adfinitate iunctus erat, capi permetteret, vrserunt.

Nuptias igitur easque secundas, d. 10. Febr. Anno 1721. celebravit coniugiumque tranquillum & ex benedictione diuina satis foecundum obtinuit, ita ut ipsi, plura amoris pignora, exhilarata mente hocce ex matrimonio suscipere, contigerit.

Primum enim filium *DEUS* piis parentibus concredidit, qui d. 4. Martii An. 1723 lucem aspexit & *JVLII LVDOWICI* nomen accepit, seque & hodie studiorum aequae ac morum elegantia omnibus reddit commendatum.

Secundus in ordine, *ERNESTVS FRIDERICVS* dictus, An. 1724. d. 22. Jun. natus est, & haecenus artis salutaris praeceptis, strenue fati incumbit.

Anno 1725. d. 30. Octobr. in lucem est edita, *HENRIETTA CHRISTINA*, coelicibus iam adscripta.

Anno 1728 d. 24. Jul. *JACOBVS GABRIEL*, in Parentum gaudium est pronatus, mox autem praematura morte *Deo* redditus.

Anno autem 1732. d. 23. Nouembr. *JOHANNES GOTTLIEB*, felici partu est exclusus, felicibusque adhuc & mentis & corporis perfruitur augmentis.

Hunc, Anno 1737. d. 12. Decembr. vltimus natu *AVGVSTVS CHRISTIANVS* est secutus, qui agmen infimul amabile clausit.

Felicissimus proinde *ὁ μακαρίτης*, octo liberorum Parens fuit factus, qui & felici forte cursu, ad vltimum halitum vsque annorum perduxisset seriem, nisi & secundae coniugis inopinatus ac plane inprovisus obitus, ipsum ita contriuisset, viresque senio iam maximam partem consumptas, exhausisset, ut oneri, eidem quamvis assuefactus, amplius ferendo, par esse nequiret.

Quo autem ad fatale illud propius & accedamus tempus, quod vltimum vitae ipsius laudatissimae posuit terminum, quodque illum

adeo repente extinxit ; omnium primo monendum : *Virum B.* ne-
tquam incerta quadam morbi causa, seu inexplorato mortis exfoi-
raste argumento, sed sua morte mortuum dieque sua peremptum fuisse.

Soporosi etenim fuere adfectus, quos debilior postmodum ipsi-
us & Apoplexiae species excepit, qui illum extinxerunt : quod hi
autem, ex causis rursus Catarrhosis, iisque malignis secuti sint, infra
pluribus docebitur.

Ea hinc absque omni ambage commemorabimus, quae nobis
abs *Viro Illustr. de SCHAPER*, Med. Dr. & *Sereniss. Ducis Mersebur-*
gici, Consiliario Aulico splendidissimo, amico nostro admodum co-
lendo, vt & *Excellentiss. Experientiss. DN. DETHARDINGIO*, Med. Dr.
huiusque Profess. famigeratissimo, Facult. Med. Senior. grauissimo,
quos, terrore ac luctu pene consumpta familia, ultimato accersit,
relata sunt, & quae ipsimet ex reliquis ratiocinati sumus circum-
stantiis.

Iter etenim Wismariam ex officii ratione suscepit, inque illo,
multa perpeffus, primordia morbi quasi posuit. Ex filio enim, iu-
ueni optimae spei ac indolis, quique Patri, dicto in itinere comes fuit,
percepimus, *Virum B.* adigi non potuisse, vt iter, quod ipsis maximam
partem per loca admodum inuia, cum nocte calliginosa a regia via
aberrassent, faciendum fuit, obseratis essedae fenestris absolueret,
sed illis magis refferatis, corpus suum senio iam confectum, morbis-
que antehac, & infra adhuc commemorandis, admodum debilitatum,
durissimis aeris, vt alia taceam, quae Ipsum hocce in itinere valde
molestarunt, exposuit iniuriis. Hinc, absoluto vix itinere, sensibiles
artuum lassitudines, horripilationes &c. persentiebat, pluraque alia
cum doloribus capitis grauatiuis, aperto, noster *senex* conquestus est,
indicio, corpus ex itineris molestia praeternaturalem sibi contraxisse
constitutionem, febremque instare. Manifestabant sese & antea qui-
dem mox recensita symptomata, quam semet huic itineri accinxerat
Senex, seque ex illo rursus receperat, sed sine omni exacerbatione &
ita sane, vt febrem adesse catarrhalem, ne quidem suspicari, potue-
rit volueritque. Nimium enim semper constitutioni suae efficacissi-
mae confidebat, omnia naturae beneficio reparari posse putabat. At,
id illum proh dolor ! fefellit. Exacerbata nam sunt breui post redi-
tum symptomata, omniaque phoenomena ita sane in speius mutata,
vt de febris catarrhalis, eaeque mali moris praesentia amplius haud
dubitandum fuerit, & ipsemet auxiliatrices sibi, vt alias solitus erat,
porrigere manus vehementiamque morbi infringere nequiebat.

Properabat itaque filius eius, iuuenis ille egregius supra-
que iam laudatus, ad *Virum Excellentiss. de SCHAPER*, quem
obnixè rogauit, vt patri morbo graui admodumque pericu-
loso laboranti, succurreret, quod equidem prompte satis, fa-
ctum, status autem morbi, in quo *Vir ille Illustris* pie defun-
ctum inuenit, omni miseratione fuit maior adeoque desperatus,
vt in deterius vix ruere potuerit. Adfuere nimirum mentis iam
perturbationes, quos soporosi, vt diximus, secuti sunt adfectus, &
tanta quidem cum pertinacia, vt ad clarum perceptionis statum am-
plius redigi haud potuerit, omniaque remedia, graui hocce in morbo,
postmodum adhibita, licet exquisitissima, infausto fidere sint suscepta.

Breuibus idcirco delineatam dedimus morbi historiam, eaque
retuli-

retulimus, quae nobis de morboſo ſtatu, *Viri quondam Celeberr. die Valent.* autem, quae eſt 14. Febr. c. a. circa veſperam, praeter ſpem extincti innotuere. Si vero cui curatius in cauſas affectuum, quos Ipſum extinxiffe diximus, ſoporiferorum, inquirere volupe eſt, is, ad ſubortos materiae excrementitiae, ad interiora, ex nimia corporis refrigeratione, reſeſſus, tanquam ad baſin & mali fomitem, reſpiciat, oportet.

Quantum enim damni, quantumque detrimenti nobis ex improuiſa corporis refrigerie, eaque verno tempore potiffimum facta, contrahere poſſimus, flebile nonſolum hocce & tot alia funeſta exempla loquuntur, ſed & propria experientia toties iam de ſiniſtra tali refrigerationum edocemur efficacia, quoties noſmet ex aere modo calidiori in frigidiorum, vel quieto in locum ventis peruium, recipimus. Corpus nam e ueſtigio horripilationibus febrilibusque corripit motibus, omnes omnino perſentiunt, idque ex aere frigido, particularum ſuarum rigiditate, externas inuolucris communis fibras conſtringente vaſorumque excretoriorum orificia coarctante iterum euenire, totiusque mali fundamentum conſequenter in materiae euehendae interceptione, vnice obhaerere, certo conſtat. Quam proficuum enim, quamque neceſſarium ſanitati, negotium illud, quod per colatorium vniuerſale abſoluitur, habendum ſit, ii potiffimum haud ignorant, qui catarrhoſis ſaepe inſeſtantur malis. Sufflaminata etenim corporis perſpiratione, educenda mox recedit materia, ſecretoriaque organa, & intra corpus & in eius ambitu ſita, duplici grauantur modo, ſuſtinereque tenentur onus, cui ferendo, vt facili negotio prolixius commonſtrari poſſet, haud pares ſunt; ex qua Lymphae per poros cutis tranſudatione intercepta, huius ſtagnationes atque in interioribus decubitus oriri, in aprico eſt. Non autem Lymphae ſolum, ſed & humoris ipſius vitalis rubicundi ſimul, vnde maiores ac continui probe, partium ſeroſarum ex hocce humore ſecefus & copioſiores harum, in nobilioribus, vt cerebri cortice eiusque ventriculis, collectiones, quae principium neruorum reliquamque cerebri ſubſtantiam comprimendo, tot excitare ſolent mala, quot enumerare vix aliquis queat.

Concurrunt autem & aliae eaeque internae cauſae, quae haud parum ad mali exacerbationem conferre, nec inſimam in vulgatiffimis illic catarrhorum cauſis, abſoluere videntur paginam. Sanguis nam in circulo ſuo, vt dictum fuit, turbatus, partes ſalinas, alias, & integra corporis perſpiratione adhuc exiſtente, per commune colatorium exturbandas, retinere tenetur, hinc acrior ſit, & corroſionem quandam ſalinarum particularum ex praecipitatione induit, ex qua corrupta ſanguinis qualitate, lymphae etiam, (quae genuinum ac peculiare illud menſtrum eſt, quod ſalia ſoluit, quodque imprimis ea, quae in ſanguine deſiteſcunt maſſa imbibit atque reſoluit, vt ex odore, ſapore, ac tota ſecretorum natura, manifeſto ſatis videre eſt indicio,) praternaturalis ac nociua redeatur conſtitutio, neceſſe eſt. Quod lymphae autem talis admodum corruptae reſeſſus, ex ſuppreſſa, ipſo verno, vel tempore ad vernum vergente, tranſpiratione ſuborti, magis ordinarie periculi alant, quam qui alio quodam tempore occurrunt, neminem non fugit, qui id modo cognitum habet, quod corpus noſtrum per hyemem, ob copioſiorem alimentorum potiffimum viſcidorum ſalſorum ac duriorum aſſumptionem, ipſiusque coeli, vt alia taceam, ex inclementia, ita diſponatur, vt copia naturali maior, craſſitiesque omnium neceſſarie accreſcat humorum, & quamplurimi intra corpus gignantur morborum fomites, qui, quamprimum haud ita accurate abſ natura vt opus, exturbari queunt,

corpus nostrum tot tantisque ex catarrhorum classe prouenientibus infestare solent malis, vt vix dici possit, quantis?

Valent hinc ea, quae iam breuibus calamoque, ob varia impedimenta, admodum properanti, conscripta sunt, ingenere, de corporibus improvida refrigerie correptis, valebunt at magis de senio confectis morbisque antecedentibus iam contritis. In aetate etenim senili, ex deficiente fibrarum in solidis elatere, ac iusta & laudabili humorum temperie maximam partem abolita, debilior tardiorque experientia teste, humorum omnium obseruatur circulus, & ita sane, vt humiditates, quas per diatam accipiunt senes, minus expedite separari, & motus in superfluis illis serositatibus, iisque lente fatis per se motis, ingruentibus eiusmodi morbis humorosis, naturalis conseruari haud possit; ex quo Lymphae vitio, senes regulariter, & praeter alios aetate adhuc vegeta fruuentibus, grauissimis Capitis symptomatibus iisque curata difficillimis, vt Lethargo, Caco, Paralyti &c. eo facilius redduntur obnoxii, quo magis horum corpus, ex morborum antea per pessorum molestiis, debilitatum euasit, & quo maiorem sibi ad symptomata iam nominata dispositionem inde contraxerunt.

Talia autem & noster *Senex* expertus est fata; Ipsi etenim ante annum & quod excurrit, morbo quodam atroci, grauissimisque symptomatibus stipato ita sane conflictandum fuit, vt lecto adfixus, per plurium hebdomadam detineretur decursus, & tametsi morbum tam mali moris tamque rebellem, remediis exquisitissimis suaque ipsius debellaret manu, vigorem attamen virium maximam partem amisit, egregiasque constitutionis suae efficacissimae ita sane deperdidit dotes, vt Ipsi, ad pristini vigoris gradum amplius, quod eius ex ore haud semel audiui, pertingere nunquam licuerit. Ansam certe grauissimo huic morbo haud infimam dedit, quod non ita pridem ante relati huius morbi primordia viduus factus, fidissimaque sua coniuge, & cum ea, illa insimul fuerit orbatus, quae vicarias obire operas haud vnquam detrectauerat; ex qua subitanea & inopinata prorsus rerum domesticarum mutatione, meliora sequi haud potuere. Noster nam, derelictus viduus isque moestissimus, amissa sua consorte, aliam nequaquam, sed solitudines quasi turturis instar quaeritabat, palmaeque foemellae exemplo, (quae mare circumdata, exhilaratam amoris pignore speciem praese ferre, foeturaeque habilior reddi, praecisa autem mascula, intra triduum sterilescere ac plane emori, fertur, se gessit, & amissa coniuge sua, omni virtutum nitore decorata, ipsemet in dies decrescere, viriumque ac vitae lubens quasi deponere incepit vigorem.

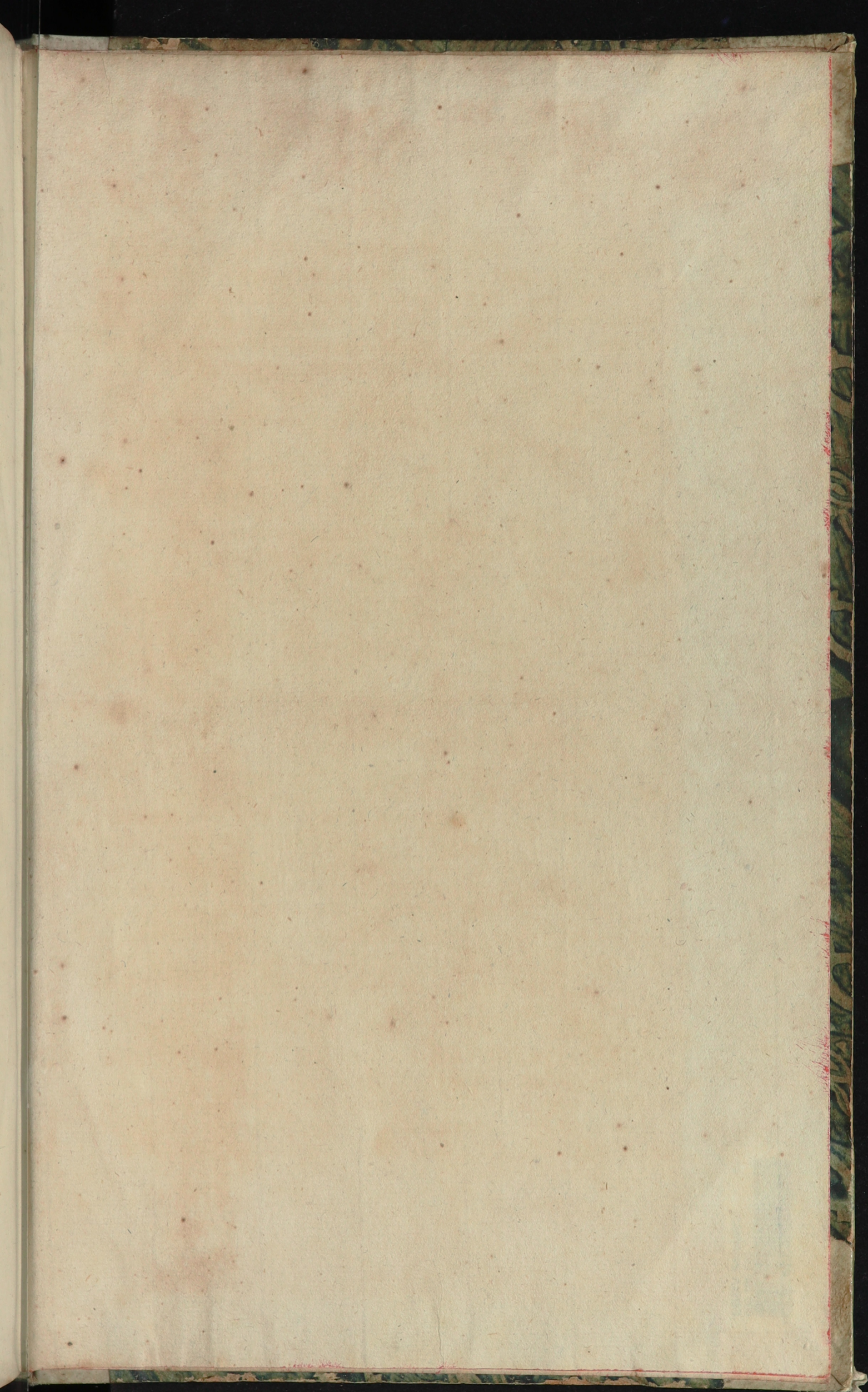
Habetis itaque, *Ciues O. O. Honoratissimi!* exitum *Viri*, dum viueret, de Republica literaria, Academia nostra Warniaca, Facultateque medica optime promeriti. Luget hinc merito literatorum hodie orbis: luget Academia nostra: luget & potissimum Medicorum Rostochiensium ordo, Collegam dum in viuis erat, coniunctissimum, nunc desideratissimum. Desiderat & studiosa iuuentus Doctorem ac Praeceptorum fidelissimum. Desiderant illum autem quam maxime, liberi derelicti iisque graui patris occubitu moestissimi.

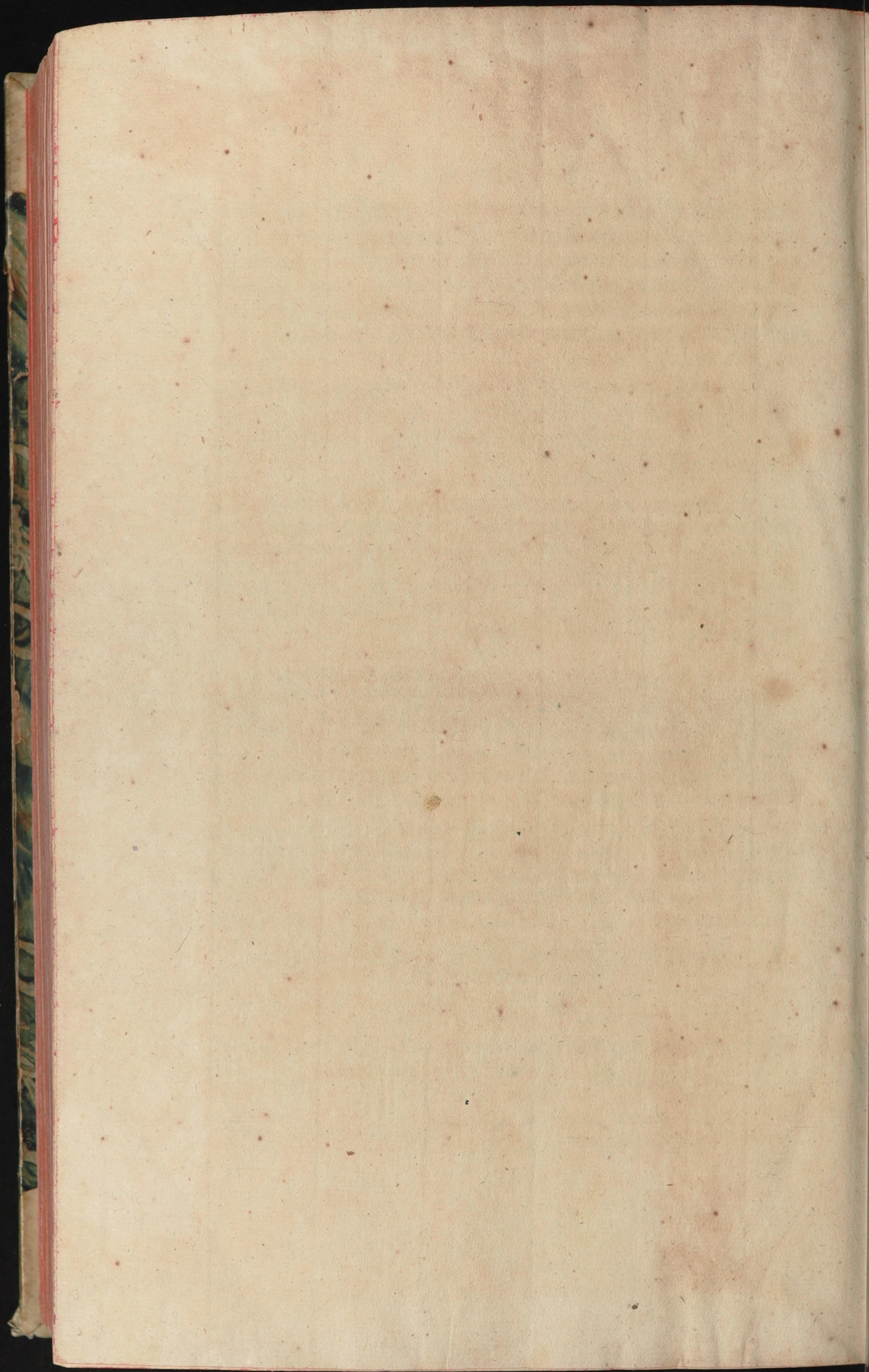
Resarciat hinc ipse *DEus T. O. M.* iacturam, quam fecimus clementissime! excitet, ex immensa sua gratia, literato orbi literatorum faces! largiatur nouum Academiae Facultatique nostrae membrum, pie defuncto condignum, tunc & studiosae iuuentuti factum erit satis. Restat autem, vt & Familiae laetitia ac luctu admodum contritae resarciatur quod amisit, & patrem, liberi moestissimi, e mortuis reuocare cum nequeant, *Ipsae DEus*, qui creaturarum suarum pater est benignissimus, duplici nunc patris fungatur officio, fidelissimamque horum omnium curam suscipiat clementissime.

Nosmet autem, CIVES O. O. HONORATISSIMI! nouo eodemque tristi exemplo edocti, propriae nostrae mortalitatis immemores ne simus unquam!

P. P. SVB SIGILLO FACVLTATIS MEDICAE,
d. xvi. Martii MDCCXLII.

85 (9) 86

LBMV Schwerin 33
000 195 545

